

Ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky		
Bojový řád jednotek požární ochrany – taktické postupy zásahu		
Název:	Metodický list číslo	2 Ob
Činnosti jednotek při hlídkové činnosti v rámci povodňové hlásné služby	Vydáno dne: 2. prosince 2011	Stran: 4

I.

Charakteristika

- 1) Povodňová hlásná služba zabezpečuje informace povodňovým orgánům pro varování obyvatelstva, k řízení a vyhodnocování opatření na ochranu před povodněmi. Povodňovou hlásnou službu organizují povodňové orgány a podílejí se na ní ostatní účastníci ochrany před povodněmi (obcí určená osoba, Povodí s. p., Český hydrometeorologický ústav, správci vodních děl apod.). K zabezpečení povodňové hlásné služby organizují povodňové orgány obcí v případě potřeby hlídkovou službu. Podrobnosti o organizaci hlásné povodňové služby upravují povodňové plány¹.
- 2) Hlídková služba spočívá ve fyzickém sledování vodních děl nebo vodotečí prováděném povodňovou hlídkou a je zaměřená zejména na sledování:
 - a) výšky hladiny vodního toku v hlásném profilu,
 - b) plynulého průtoku vodního toku zejména v zúžených profilech (mosty, česla apod.),
 - c) vybřežení a rozlivů vodního toku v místech, kde lze předpokládat zaplavení obytných oblastí nebo míst, kde hrozí nebezpečí dalších škod (sklady nebezpečných látek apod.),
 - d) stavu hladiny a plynulého průtoku na vodních tocích, svodnicích a kanálových vpustích při přívalových srážkách nebo tání sněhu,
 - e) zaplavování území z kanálových vpustí,
 - f) odtokových poměrů vodních děl, jejich těsnosti, celistvosti hrází a ochranných hrází, chodu ledu (ledové tříště, ledových ker) na vodním toku s ohledem na možnou tvorbu ledových nápěchů.
- 3) Monitoring stavu vodní hladiny se provádí v hlásných profilech. Hlásný profil je místo na vodním toku sloužící ke sledování průběhu stavu vodního toku (průtok, výška hladiny). Hlásné profily se podle významu rozdělují do tří kategorií:
 - a) kategorie A - jsou vybrané profily s vodoměrnými stanicemi na významných vodních tocích provozované ČHMÚ nebo správci povodí, zpravidla s dálkovým odečtem; údaje jsou k dispozici v rámci Povodňové služby ČR (www.chmi.cz, www.voda.gov.cz, www.dppcr.cz, www.hladiny.cz),
 - b) kategorie B - jsou profily na vodních tocích, které jsou nezbytné pro řízení opatření k ochraně před povodněmi na krajské úrovni; jsou zřizovány krajskými úřady a provozovány místně příslušnými obcemi,
 - c) kategorie C - jsou účelové profily na vodních tocích, které mohou zřídit a provozovat pro své potřeby obce nebo vlastníci ohrožených nemovitostí.
- 4) Velitelé jednotek sboru dobrovolných hasičů obcí (dále jen „jednotky“) se seznámí s rozmístěním hlásných profilů v zásahovém obvodu, s územím v obcích, ve kterých se

¹ § 73 odst. 2 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění zákona č. 320/2002 Sb.

předpokládá vybřežení nebo rozliv vodního toku, a s místy, kde se předpokládá vznik povodní způsobených přívalovými dešti (kanálové vpusti, zatrubněné části vodních toků a svodnic).

- 5) Jednotky se podílí na základě žádosti povodňového orgánu na zajištění hlásné povodňové služby, spočívající zejména podílu na:
 - a) hlídkové službě,
 - b) technické pomoci povodňovému orgánu při monitorování rozsahu povodně nebo stavu staveb a zařízení ohrožených povodní s využitím speciální techniky (vozidla, výšková technika, čluny, osvětlení apod.),
 - c) varování a informování obyvatelstva.
- 6) Jednotky se podílí na hlásné povodňové službě na profilech kategorie B a C případně i určených místech, které nejsou klasifikovány jako hlásné profily, na základě příkazu povodňového orgánu.
- 7) Hlásný profil kategorie C je zpravidla vybaven vodočetnou latí nebo alespoň třemi značkami vodních stavů (např. na pilíři mostu) odpovídajících směrodatným limitům pro SPA s barevným rozlišením (první SPA - zelená, druhý SPA - žlutá, třetí SPA - červená) nebo s římskými číslicemi- I., II., III.

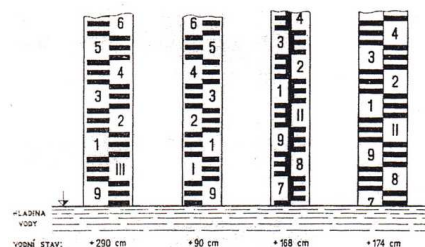
Vodočetná lať

Značky na mostním pilíři

- 8) Stupnice na vodočtu ukazuje výšku hladiny vody v cm, a to ve vztahu k „nule vodočtu“. Nula vodočtu odpovídá přibližně dnu toku, vždy však je umístěna pod nejnižší vodní hladinou. Dělení stupnice vodočtu bývá zpravidla dvoucentimetrové, decimetry jsou označeny arabskými číslicemi, metry jsou označeny červenými římskými číslicemi. Výška vodního stavu se udává zaokrouhleně v celých centimetrech.

Příklady odečtu vodní hladiny

II.

Úkoly a postup činnosti

- 9) Povodňový orgán dohodne s velitelem jednotky způsob a rozsah hlídkové činnosti a předávání informací, zejména:
 - a) místa a četnost hlídkové činnosti,
 - b) způsob a kontakty pro předávání hlášení,
 - c) vedení záznamů z hlídkové činnosti.
- 10) Hlídky zpravidla zajišťují hlídkovou činnost v hlásných profilech s ohledem na dosažení stupně povodňové aktivity (SPA):
 - a) I. SPA - 2 x denně,
 - b) II. SPA - 3 x denně,
 - c) III. SPA - dle požadavků povodňového orgánu.
- 11) V případě náhlé změny situace na vodním toku hlídky zajišťují předávání informací na dohodnutá místa neprodleně.
- 12) V případech, kdy není k dispozici vodočetná lať nebo značky určující výšku hladiny, využije se náhradní způsob:
 - a) provizorní značky pro sledování pohybu hladiny,
 - b) rozsah zaplaveného území (zaplavené ulice, tyč ke sledování pohybu výšky hladiny apod.).
- 13) Polohu a údaj o výšce hladiny si hlídky předávají při střídání a zaznamenávají si ji. Při hlášení pohybu výšky hladiny na značce nebo rozsahu zaplavení se udává změna oproti předcházejícímu hlášení.
- 14) Hlídky je minimálně dvojčlenná, počet členů se určí s ohledem na složitost terénu a rozsah předpokládaných činností, např. zprůchodňování zúžených profilů. Velitel jednotky zajistí pravidelné střídání členů hlídky.
- 15) Velitel jednotky seznámí členy hlídky se způsobem zajištění hlídkové činnosti, zásadami bezpečnosti (uklouznutí a pád do vody, *nebezpečí utonutí*) a způsobu předávání informací. S ohledem na podmínky v místě zajištění hlídkové činnosti jsou členové vybaveni svítilnami, ochrannými prostředky (chlad, déšť) a spojovými nebo signálními prostředky (píšťalka). Místo pro hlídkovou službu se volí s ohledem na zajištění možnosti úniku v případě náhlého zvýšení vodní hladiny.
- 16) V případě, že jednotka přepravuje členy povodňového orgánu v rámci povodňové hlásné služby do těžce přístupných míst poučí je o základech bezpečnosti. Při tom dbá, aby byli přiměřeně vybaveni příslušnými ochrannými prostředky (záchranná plovací vesta, přilba atd).
- 17) V rámci povodňové hlásné služby může být hlídka požádána povodňovým orgánem, aby varovala a informovala obyvatelstvo v okolí místa prováděné hlídkové činnosti před hrozící povodní (zpravidla verbálně).

III.

Očekávané zvláštnosti

- 18) Při hlídkové činnosti v rámci povodňové hlásné služby lze očekávat:
 - a) obtížné zjištění rozsahu povodně a zaplavených objektů,
 - b) nečekané rozlivy, např. z kanálů, z polí,

- c) zaplavení přístupových a únikových cest na místa odkud je prováděna hlídková činnost,
- d) zkreslení odečtu,
- e) záměnu značek pro sledování pohybu vodní hladiny nebo rozsahu zaplavené oblasti,
- f) poškození značek nebo snížení jejich čitelnosti (znečištění, zatarasení nánosy, překrytí apod.),
- g) ztrátu spojení mezi hlídkou a povodňovým orgánem.